

tíðindablaðið sosialurin

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgávudagar: týsdag, hósdag og leygardag

Lýsingar skulu vera okkum í hendi í seinasta
lagi kl. 10 dagin fyrri útgávudagin

Útgevandi:
P/f Sosialurin
Ábyrgdarblaðstjóri:
Jan Müller
Fyrirtaksstjóri:
Krisjan Dahl
Bláðólk:
Hagni Djurhuus
Randi Jacobsen
Dagný Joensen
Uppseting:
P/f Sosialurin
Prent:
P/f Pressen 1981

Útvarpið og smábygdin

oddagrein

Ein partur av mentallívi okkara er útvarpið og sjónvarpið. Hetta eru okkara fremstu mentanarstovnar, sum rækka til flestu føroyingar, hóast undantøk eru.

Tá vit hava hetta í huga saman við tí velduga týðninginum, sum útvarpið hevur havt fyrri føroyingun og Føroyar hesi seinastu skjótt 30 árin, er hugstoytt, hvussu kargir politikkarnir hava verið ímóti hesum stovni.

UM ikki útvarpið sjálvt tók um endan og fór undir happadrátt fyrri 15–18 árum síðani, hevði hesin stovnurin — sum kann sammetast við ein neyðsynjarstov — neyvan fingið egin hús og góðar arbeiðsumstøður. Alt gott um V4-spælið, men prinsippielt kann hetta ikki vera rætti mátin at fíggja ein slíkan stovn uppá.

SUM nevnt í fyrsta brotinum eru undantøk — nkur sum ikki hoyra útvarpið. Vit vita, at fiskimenn okkara ikki hoyra útvarpið um kvældið á millumbylgu, tiansheldir FM. Og sunnudagin hoyrdu vit í eini av bygdasend-

ionum útvarpsins, at bygdin Dalur framvegis hvørki hoyrir útvarpið ella sær sjónvarpið.

FØROYSKA samfelagið er útbygt miðvíst í mong ár á flest øllum økjum og sjálvandi kunnu ikki øll vera í fremstu røð. Onkur má biða. Men at lata sjómenn okkara, sum alt tilverurundarlag okkara hvílir á, biða so leingi, er at halda teir fyrri gjøldur. Og ikki kann tað kosta so nógv at seta tól upp, so dalbingar eisini kunnu teljast millum náttúrligu útvarpslurtararnar.

VIT hava fingið at vita, at millumbylgjusendarin hjá útvarpinum bert heldur stutta tíð afturat, so frá hesum staði verður heitt á myndugleikarnar um at strongja á.

EITT av endamálum javnaðarflokksins — tað liggur í sjálvum navninum — er at skapa javnbjóðis kor fyrri øll landsins fólk. Tí má ein setniongur á tí mentanarlaga økinum vera, at dalbingar í ár fara at teljast í lurtara- og sjónvarpskskanum!

Til Varafútan

Tað er harmiligt, at tygum prioritera nøkur ketubrov so høgt, at tey koma fram um so mangt annað í samfelagi okkara, sum harðliga kundi trøngt til at verið tikið upp til viðgerðar. Her haldi eg tygum skjóta spurvar við kanón! Fýra mans fáa tygum úr Danmark fyrri at hjálpa tygum at fanga hesi hervirligu brotsfólk!

Eg skilji ikki rættiliga, hví hesum máli verður sýndur sovorðin ansur! Mær vitandi hevur hetta ikki ført við sær nakrar sosialar ella menniskjansligar ræðuleikar — ongin farin á húsagang, ongin vorðin ólukkudýr! Sostatt má hetta í tygara eygum verða mett størri brots-

verk at vera, enn til dømis at lata børnum øl og brennivín.

Eg biði í spenningi sum vanligur borgari eftir at hoyra, nær tygum nú senda boð eftir »Rigspoliets Rejsehold«, so teir kunnu kanna, hvussu tað ber til, at vit skjótt hava eina hálva tjóð av fullum børnum. Tygum áttu at farið ein túr gjøgnum miðbyin eina leygarnátt, men verið ansin — kundi hent, at tygum dattu um prógvini, tey fylla nógv!

Ellar er yvirhøvdur loyvt at selja rúsdrekka í Føroyum? Mær vitandi ljóðar grein 1 í rúsdrekkaalógini frá 1928 soleiðis: »Al Handel med og Udsækning af og overhovedet ethvert

Erhverv med berusende Drikke er forbudt.«.

Er hetta kanska broytt? Einaferð var óført tjak um, hvørt ølklubbarin í Føroyum vóru lógligir ella ikki. Fekk føroyska lögreglan nakrantið HJALP úr Danmark TÁ?

Elin K. Mouritsen

Fylg við,
hvát hendir

tíðindablaðið
sosialurin

Multinational eyðræning — heilavasking av føroyingum

Í eini tíð, hvar, ið úrslitini av, at allar heimsins stjórnir fyrri langt síðan hava tikið seg saman við teimum multinationalu risafyrirtekunum, um at gera ta heilu jarðarklótu til eitt stórt svart umfatandi Diktatur, og hvar, ið stórmiðsavnanin, sum undir falskari vørúáteknan er snikjandi lagt niður yvir fólksins høvd, opnar fyrri tí planøkonomi, hvarvið fjøldin kann haldast undir kúgað líka sum tað sovjettska fólkið, so er tað uppá tíðina, at ein meinigur maður tekur alment til orðanna, sum hevur skilt tey stóru samhangini í teimum stóru tingunum, sum ein ikki er sloppin til at greiða frá viðv. nýggjari vitan og teknologi.

Sum tað vil vera flestu lesarum kunnugt, so havi eg fyrri nøkrum árum síðan roynt at almannakunngeva eina nýggja menniskjabroytandi og altavdúkandi hitateknologi.

Og sjálvfylgjandi so, at eg eri komin í stríð við ta dagpressa/fjølmiðlar, sum standa felags saman við fólkaavaldu politikarunum, um at halda heimsins størstu sensation gjøgnum allar tíðir dulda í viðurskipti til tann bedrigna og snytta almenning.

Tað tykist upplagt, at tær multinationalu risafyrirtekurnar eftir at hava eyðrænt U-londini, so at

tey í hvussu er eru blivin økonomiskar oyðimerkur, hava útsæð tann fong, sum tey høgtútviklaðu smærri lond í Vest og Eyst eru. Og tað er henda eyðræning, sum nú hevur tikið sína byrjan fyrri nøkrum árum síðan, og sum t.d. ger seg galdandi á tann hátt, at vit øll gjøgnum tey seinastu 10 árin hava verið noydd til ófrivilliga at stuðla risafyrirtekubólgnadipeningakassanum, við oljuforbúki sum gjøgnumgangandi hevur verið 40% ovnógv.

Í kraft av okkara dagpressa, fjølmiðlum og fólkaavaldu politikarum hjálptu risafyrirtekunum við at halda ta nýggju vitan og teknologi dula, undir kúgaða, móttvegis bedrigna og snytta almenninginum.

Tað er náttúrligt ikki bert í Føroyum, at heimsensationin er duld og undir kúgað, men um allan heimin og soleiðis, at tað ikki skudi ganga upp fyrri fólki, at oljufreppan anno 1973 og tann allar tættast tilknýtta atomkraftin er ein størsvildin frá enda í annan, sum einki sum helst hevur verið versiónina um teir friðarlugu arabarar sum bakmenninar at gera, go sum okkara fólksu fólkaavaldu politikarar og dagpressa/fjølmiðlar hava havt so átrokandi neyðugt við at geriða okkum frá i

árinum eftir tann størsvindul iversetan anno 1973.

Slutur fyrri ein slatur, um at russararnir við her-tøku av Afghanistan eru úti eftir at seta seg á Miðeystur-oljukeldur og harvið avmarka tann vesturlenska heiminn frá hesum nøgdum, hevur heldur einki uppá seg, í tí júst tann nýggja vitanin og teknologiin hevur óneyðugt gjørt Miðeystur-olju, og eisini er tað ið við oljuforbúki, sum er avmarkað við 90% uppá upphitingar og kraftframleiðslumráðið ovurrikiliga í teimum oljuressursum, tann vesturlenski heimurin hevur.

Nei hertakan av Afghanistan er soleiðis bert eitt vanligt dúlsál, sum er avtalað millum Sovjett og USA og imillum onnur vápnafarmaleiðandi lond, og so hendingarnar kunna seta ferð á keypið av vápnum, og so at man tann vegin í teimum vápnafarmaleiðandi londunum framhaldandi øvugt okkum onnur ikki vápnafarmaleiðandi kunna fáa javnað aftur, mótirokna, endurgjalda, bota fyrri civilnað og sølu, sum at stórpolitiskum vegi er dult og undir kúgað. Framlætliga tytt úr donskum vegna V. H. Flach.

Hans Birgir Hansen

Børn og barnaansing

Nú eri eg virkliga óð. Eg plagi annars ikki at blanda meg í ansingartørv hjá øðrum børnum enn minum egnu. Eg havi nemliga 9 børn, og tey eru gjølla planløgð, tað er jú so i dag, at ein ikki nýtist at fáa nakað barn yvirhøvdur, men ynskja ektapørn, so fáa tey sær so nógv sum tey nú planleggja, tí tað skal sjálvandi gerast. Eg eri púra samd við B.A., bornini skulu sjálvandi ansast av mammuni.

Tá ið við giftust vóru okkara hús liðug, klár at flyta inn í, bil høvdu vit eisini, so tað var í finasta ordan, vit planløgdu síðan tað fyrsta barnið og kom tað 10 mánaðir seinni, og sikken ein dagur 25. april, kundi ein hugsa sær ein betri dag, øll flogg á

um fleiri børn. Pól, maður mín, ynskti sær tvillingar — aftur at planleggja, jú min sann, tað lukkaðist. So roknaðu vit út, nær næsti fødingardagur fór at verða, halt nú fast, umleið 25. april, og hvat hendir, kl. 10 fyrrapart 25. april vóru tvillingarnir her — tveir dreingir. Aftur øll flogg á stong. Sig so hvat tit vilja, men satt er, hvat teir í Viljanum siga, her er einki annað enn frælsið á hesum klettum.

Øll hini bornini hjá okkum eru so komin við jøvnum millumbilum, 1 1/2–2 ár imillum hvørt. Vit hava tvær gentur og sjeve dreingir, altið eru tey hjálpsom yvir fyrri hvørjum øðrum, ongantið klundur ella tjak. Tá ið Niels Pauli Danielsen tassar um hormonir imillum mammu og børn, er tað

sjálvandi harmoniur, hann meinar, øll kunnu lesa skeivt. Eg veit væl, at eg havi verið nógv aleina við børnunum hjá okkum, men tað kemst av, at Pól ferðast so nógv í sínum arbeiði og situr í nógvum nevndum, tað gevur eisini eina góða løn. At hann hevur eina stóra inntøku er bara gott, tí tað ger eisini, at øll okkara børn kunnu studera, vit seta pengar til síðis hvønn mánað, so tey skulu nokk klára seg, sjálvt um mamman ikki hevur gingið til arbeiðis. Eg veit gott, at alt er dýrt í dag, men sum Pól sigur, eingin hevur lovað okkum, at tað skal vera lætt. Um fólk vildu spart kundu tey klára seg betur, ja kanska við einari inntøku.

Kona Pól